

TALOUSARVION 2026 TOIMEENPANO-OHJE

Kunnan tehtävät on järjestettävä ja hoidettava taloudellisesti niin, että toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan ja että kunnan talous on tasapainossa.

1. Käyttösuunnitelmat

1.1. Käyttösuunnitelmien tarkistaminen

Alustavat käyttösuunnitelmat on tarkistettava vastaamaan valtuuston hyväksymää talousarviota, mihin kunnanhallitus antaa nämä toimeenpano-ohjeet. Lautakuntien määrärahojen on täsmättävä valtuuston hyväksymien tehtäväalueiden eurojen kanssa.

1.2. Käyttösuunnitelmien ja riskienhallinnan seuranta

Talousarvion ja -suunnitelman sekä käyttösuunnitelmien seuranta ja raportointi valtuustolle tapahtuu puolivuositain siten, että ensimmäinen raportti tehdään kesäkuun lopun tilanteen mukaisena ja toinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä.

Puolivuositarkastus sisältää tuloslaskelmat ja taseet, toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutumisen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin.

Toimielimet ja konserniyhteisö raportoivat merkittävimmistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seurantaa ja raportointia. Merkittävistä riskeistä on välittömästi informoitava kunnanhallitusta.

Toimielimille (kunnanhallitus, kasvun ja oppimisen lautakunta, tekninen ja ympäristölautakunta) tuodaan tiedoksi aina viimeisin kirjanpidosta saatava talousraportointi.

2. Taloudellisuus

Taloussuunnitelma ja -arvio on valtuuston hyväksymä asiakirja, jonka määräykset sitovat koko kuntaorganisaatiota. Kaikkien kuntaorganisaatioon kuuluvien tulee noudattaa kunnan varoja käyttäessään tiukkaa säästäväisyyttä ja taloudellisuutta ja pyrkiä kaikin tavoin pitämään kunnallisten palvelun kustannustaso kohtuullisena.

Hallintokuntien tulee sitoutua tiukkaan budjettikuriin ja seurata säännöllisesti oman talousarvionsa toteutumista. Mikäli vuoden aikana menot osoittavat ajankohdalle liian korkeaa toteutumaa tai tulot liian alhaista, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin.

Käyttösuunnitelma tulee tarkistaa siten, että löytyy vastaava säästö tai tulojen lisäys sitovuustason puitteissa. Mikäli ylityksiä on tiedossa, eikä lautakunta voi sopeuttaa menojaan esim. säästöjen avulla, on asia tuotava mahdollisimman viipymättä kunnanhallituksen/valtuuston käsittelyyn. Kun tehdään määrärahojen muutosesityksiä, on samalla esitettävä muutosten vaikutukset talousarvion tavoitteisiin. Em. sisäisen valvonnan ohjeistus antaa mahdollisuuden tuoda talousarvion muutostarpeet esille viimeistään kunkin talousraportoinnin yhteydessä.

3. Investoinnit

Investointihankintoja (pysyviä vastaavia) hankitaan investointiosan määrärahoilla. Jos hankinta alittaa 10.000 euroa + alv, hankintameno kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden kuluksi. Investoinnin hankintamenoon sisällytetään hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuvat menot.

Laite-, kone- ja kalustohankinnoissa investoinneiksi saa kirjata ainoastaan laitteen varsinaiset hankintamenot. Mm. käyttöönottokoulutus on normaalia käyttötalouden menoa.

Mikäli talousarviossa investointihankkeelle on merkitty valtionavustusta tai muuta rahoitusosuutta, hankkeen toteuttamiseen ei saa ryhtyä ennen rahoitusosuuden varmistumista. Mikäli rahoitusosuus on budjetoitua pienempi, hankkeen saa toteuttaa ehdolla, että alkuperäinen nettomeno ei ylitä.

Investointiosan määrärahoilla toteutuneiden hankkeiden valmistumisista tulee antaa viipymättä selvitys taloushallintoon.

4. Tulojen perintä

Hallintokuntien tulee tarkistaa maksut ja taksat vähintään kustannuskehitystä vastaavaksi. Tulojen oikea-aikaiseen perimiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Talouden ajantasaisen seurannan vuoksi hallintokuntien tulee varmistaa, että laskutettava tulo kohdistuu sille kuukaudelle, kun palvelu/tuote on suoritettu. Laskutukset tehdään aina sähköisten järjestelmien kautta, jolloin myös saatavien seuranta tapahtuu taloushallinnon ohjelman kautta.

Maksuaika on 14 päivää netto ja viivästyskorko korkolain tai muun sovellettavan lain mukainen.

Saatavien perintää hoitaa Revire Oy. Erääntyneestä saatavasta lähetetään maksumuistutus, jonka eräpäivä on 14 vrk muistutuksen päiväyksestä. Mikäli asiakas ei maksa avointa saatavaa eräpäivään mennessä, siirtyy saatava automaattisesti perintään.

Vesilaskusaatavien osalta Revire Oy lähettää asiakkaalle ensin kaksi maksumuistutusta. Mikäli saatavaa ei ole suoritettu eräpäivään mennessä, lähetetään asiakkaalle maksuvaatimus. Toinen maksuvaatimus on jo käytännössä katkaisuvaroitus, jonka jälkeen käynnistetään veden katkaisutoimenpiteet Kaavin kunnan vesihuoltolaitoksen yleisten toimitusehtojen mukaisesti.

5. Henkilöstö

Talousarvioon sisältyy koko henkilöstön kahden viikon lomautus tai muu vastaava säästö henkilöstökustannuksista. Esihenkilön vastuulla on varsinaisen lomautuspäätös. Lomautukset pyritään toteuttamaan siten että palvelutuotantoon tapahtuu mahdollisimman vähän heikennystä. Lomautukset pyritään toteuttamaan ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Viran/toimen vapautuessa tehdään aina selvitys täyttämisen tarpeesta. Yli kuusi kuukautta kestäviin työ- ja virkasuhteisiin on haettava täyttölupa kunnanhallitukselta.

Henkilöstön tilan seurantaan ja kehittämistarpeita varten laaditaan vuosittain henkilöstöraportti. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma päivitetään vuosittain. Kehityskeskustelut käydään vuosittain ja työnvaativuuden arviointia käydään säännöllisesti. Henkilöstön perehdyttämisen päävastuu on työyksikön esihenkilöllä ja siihen osallistuu koko työyhteisö. Koulutuksista on etukäteen tehtävä ilmoitus Populus -järjestelmään, jonka esihenkilö hyväksyy.

6. Matkustus

Matkakustannusten korvauksissa noudatetaan kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä:

Virka- ja virantoimitusmatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin mahdollista ottaen huomioon matkan ja hoidettavien tehtävien tarkoituksenmukainen suorittaminen. Tällöin on otettava huomioon paitsi matkustamiskustannusten korvaus ja päiväraha, myös mahdollisesti saavutettu työajan säästö.

Matkalaskusta/ajopäiväkirjasta tulee tarkasti käydä ilmi matkan tarkoitus ja ajoreitti. Matkalasku on esitettävä viimeistään kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä.

7. Hankinnat

Hankinnoissa tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä ja kunnan hyväksymiä hankintaohjeita. Hankinnat rajataan vain välttämättömiin ja toiminnan näkökulmasta pakottaviin hankintoihin. Kalusto- ym. hankinnat on tehtävä tasaisesti vuoden aikana hyödyntäen Sansia Oy:n kilpailuttamia hankintasopimuksia ja -palveluja.

Ennen palvelua sisältävän hankintapäätöksen tekemistä tulee varmistaa, että sopimuskumppanina olevan yrityksen rekisteritiedot ovat kunnossa (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä eli ns. tilaajavastuulaki). Tilaajalla on velvollisuus pyytää sopimuskumppania toimittamaan tilaajavastuulain edellyttämät todistukset ja selvitykset, jotka säilytetään hankintasopimusten ja muiden hankintaa koskevien asiakirjojen yhteydessä.

8. Ostolaskujen käsittely

Kaavin kunta on siirtynyt kokonaan verkkolaskutukseen 1.1.2020. Verkkolaskutuksen perusteena on ostolaskutoimintojen tehostaminen sekä laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta. Ostolaskuihin tulee pyytää laskuttajaa merkitsemään viitteeksi mm. kirjanpidon kustannuspaikka, mille lasku kirjataan.

Laskujen asiatarkastajan velvollisuutena on tarkistaa laskun tekninen oikeellisuus sekä laskutetun ja saadun hyödykkeen vastaavuus. Laskun hyväksyjä on viime kädessä vastuussa laskun oikeellisuudesta. Hyväksyjä myös vastaa, että hankinta- ja päätösprosessi on sääntöjen mukainen, hankintaan on varattu määrärahaa ja että lasku voidaan maksaa.

Laskun käsittelijöiden tulee ottaa huomioon voimassa olevat arvonlisäverotuksen säännökset. Laskuja hyväksyessä tulee varmistaa, että maksunsaajayhtiö tai -henkilö on merkitty ennakkoperintärekisteriin. Mikäli työn suorittajaa ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin, laskun summasta peritään ennakonpidätys työn suorittajan toimittaman verokortin mukaisesti.

Hallintokuntien tulee huolehtia, että laskut käsitellään ajoissa viivästyskorkojen välttämiseksi sekä maksuvalmiuden varmistamiseksi. Taloushallinnon ilmoittamia kauden päättymisaikoja tulee noudattaa ja kaudelle kuuluvat laskut on käsiteltävä hyväksyntään saakka ennen kirjanpitokauden sulkemista talouden seurannan ajantasaisuuden varmistamiseksi.

9. Tositteisiin liittyvä ohjeistus

Kirjauksen on perustuttava päivättyyn ja numeroituun tositteeseen. Menotositteesta on käytävä selville vastaanotettu tuotannontekijä ja tulotositteesta tulee olla selvitys luovutetusta suoritteesta. Oikaisu- ja siirtokirjaukset todentava tosite on asianmukaisesti varmennettava.

Laskujen tositteesta on käytävä selvästi ilmi, mihin asiaan lasku liittyy. Jos laskussa on vain koodimerkintöjä tai muutoin hankittu tavara/palvelu ei käy riittävästi selville, tulee laskujen kierrätyksen ”Kommentit - kohtaan” tarkentaa asiaa; esim. edustustilaisuuksien osalta tulee laskutositteesta olla selvitys tapahtuman tarkoituksesta ja läsnäolleiden nimilista.

Oikaisu- ja siirtokirjauksen todentavassa tositteesta on oltava alkuperäisen tositteiden hyväksyjän allekirjoitus tai selvän virheen korjauksen ollessa kyseessä toimialajohtajan allekirjoitus. Oikaisutositteissa tulee selvittää, miksi oikaisu tehdään, pelkät tilimerkinnot eivät riitä.

Tositteiden käsittelijöiden tulee kiinnittää erityistä huomiota, että tulot ja menot kirjataan Kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin käsikirjan (AURA) ja taloushallinnon antamien ohjeiden mukaisesti.